

جای خالی مسئولیت اجتماعی زمستان یورت

کسانی که در معدن کار کرده اند دیدگاه متفاوتی از سختی کار دارند. بسیاری از مردم تنها شنیده اند که سخت ترین کار جهان معدنکاری است اما کسانی که در عمل به معادن رفته اند معنی این جمله را به خوبی درک می کنند...

کسانی که در معدن کار کرده اند دیدگاه متفاوتی از سختی کار دارند. بسیاری از مردم تنها شنیده اند که سخت ترین کار جهان معدنکاری است اما کسانی که در عمل به معادن رفته اند معنی این جمله را به خوبی درک می کنند. برخلاف تصور عموم مردم معدن سرباز نیست و محیط بسته معدن و اکسیژن اندک باعث فشار بسیاری به کارگران و معدنکاران می شود. تنها چند ساعت حضور در یک معدن و استشمام بوی خاص بدون تحمل فشار کافی برای خسته شدن یک نفر کافیست اما معدنکاران ساعت های طولانی در معادن به فعالیت می پردازند. در میان معادن هم درجه سختی متفاوت است. معدن ذغال سنگ به خاطر ماهیت کار و گازهایی که در آن متصاعد می شود بی شک جزو سخت ترین معادن برای فعالیت است.

حادثه آزادشهر نیز در یک معدن ذغال سنگ رخ داد. معدن زمستان یورت و در عمق هزار و سیصد متری زمین یک حادثه باعث فوق دهها کارگر و حبس شدن تعداد زیادی معدنکار شد. این حادثه درست یک روز بعد از سخنرانی های متعدد در رسای ارزش کارگر صورت گرفت که در ایام انتخابات و به مناسبت روز جهانی کارگر برگزار شد. اخبار اولیه بسیار دردناک بود اما اخباری که پس از آن به گوش می رسید دردناک تر بود. تعداد کشته شدگان افزایش می یافت و امیدها برای نجات محبوس شدگان در اعماق زمین لحظه به لحظه کمتر می شد.

اخباری که از معدن به گوش می رسید و عکس هایی که پس از آن از سوی خبرنگارانی که به سختی خود را به آزادشهر رسانده بودند زخم پلاسکو را برای جامعه دوباره تازه کرد. بسیاری از وقایع شبیه به هم بود. در هر دو حادثه اصول ایمنی رعایت نشده بود. در هر دو حادثه نیروهای جان بر کف برای نجات

همکاران خود به محل حادثه شتافتند و تعدادی از آنها جان خود را در همین مسیر از دست دادند. ضعف تجهیزات مهمترین دلیلی بود که باعث از دست رفتن جان کسانی شد که برای کمک آسیب دیدگان شتافته بودند. یکی از معدنکاران که معدن بیهوش شده بود اعلام کرده است وقتی خبر حادثه در معدن را شنیده اند برای کمک رفته اند اما در اثر گاز های موجود در معدن بیهوش شده اند اما نکته تلخ تر این بود که عده از معدنکاران و مهندسان که با کپسول های اکسیژن به داخل گازهای سمی رفته اند به دلیل شارژ نشدن اکسیژن در کپسول های چک نشده دچار گاز گرفتگی شدند و جان خود را از دست دادند. شباهت های اتفاقات زمستان یورت و پلاسکو به همین جا ختم نمی شود. در هر دو حادثه مالک یک نهاد عمومی غیردولتی بود. در عین حال همین مسئله مالکیت باعث غفلت از مسائل امنیتی لازم و مسئولیت اجتماعی شده بود. در ایران مفهوم مسئولیت اجتماعی هنوز چندان جا افتاده نیست و بسیاری مسئولیت اجتماعی را با حضور در کارهای خیریکسان می دانند. در حالی که مسئولیت اجتماعی یعنی پرداخت بخشی از سود برای بهبود شرایط محیطی و طبیعتا چنین موضوعی باعث رونق کسب و کار خود بنگاه ها نیز می شود. مسئله مسئولیت اجتماعی تنها کمک به محرومان نیست بلکه طیف وسیعی از مسائل در مسئولیت اجتماعی گنجانده می شود. در مسئولیت اجتماعی ما یاد می گیریم که بدون آسیب به محیط اطرافمان به فعالیت اقتصادی پردازیم و اگر ذات مسئولیت با آسیبی همراه بود آن را جبران کنیم. به همین دلیل اجرای صحیح قوانین سلامت و ایمنی (HSE) بخشی از مسئولیت اجتماعی بنگاه ها است. استفاده از تکنولوژی های روز تنها برای بهره وری اقتصادی بیشتر نیست بلکه برای بهبود شرایط زندگی کسانی است که در اتمسفر بنگاه اقتصادی ما به فعالیت می پردازند. آزادشهر، شهر کوچکی است. حدود 60 هزار نفر جمعیت آزادشهر به ما نشان می دهد که اکثر خانوارهای این شهر به نوعی با همدیگر فامیل هستند. کشته شدن این تعداد کارگر معدنی به معنی ساده یعنی عزادار شدن حداقل نیمی از جمعیت این شهر. در شهر کوچکی مانند آزادشهر به سختی امروز می توان کسی را یافت که یک دوست، آشنا یا فامیل دور یا نزدیک خود را در این حادثه قربانی ندیده باشد. عدم رعایت اصول مهندسی و نظارت نامناسب بر فعالیت این معدن آسیب هایی بر این شهر وارد کرد که تا سال ها خاطره حادثه معدن زمستان یورت در خاطر مردم این منطقه باقی می ماند. امروز جبران بخشی از آسیب وارده بر عهده صاحبان معدن و نهادهای دولتی است. این مسئولیت اجتماعی آنهاست. متأسفانه ساختار اقتصاد ایران باعث شده است که نهادهای عمومی غیردولتی اجبار چندانی برای قوانینی همچون مالیات بر خود حس نکنند پس طبیعتا مسئولیت اجتماعی هم برای آنها از اجباری محسوب نمی شود. تا زمانی که این رویکرد در ایران جریان دارد پلاسکوها و زمستان یورت ها بارها در کشور اتفاق می افتند و جز جریحه دار کردن خاطر جامعه برای ایران دستاوردی نخواهند داشت. وقت آن رسیده است که از اتفاقات گذشته درس بگیریم و با رویکردی متفاوت مانع از تکرار چنین اتفاقاتی شویم.